

گزارش «ایران» از آثار حوزه مقاومت شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت

بزم رزم

محمد احسان مفیدی کیا/ سینماحقیقت، جشنواره

بین‌المللی فیلم مستند ایران، اکنون روی پله شانزدهم ایستاده‌است و مستندهای زیادی در

بخش‌های گوناگون در حال دیده شدن و رقابت هستند. در این میان فیلم‌هایی که در حوزه مقاومت و جنگ ساخته شده‌اند، مثل همیشه پای ثابت فهرست آثارند و تجربه ادوار گذشته جشنواره نشان داده که این مستندها، نه تنها در بخش شهید آوینی (که ویژه آثاری از این دست است) بلکه در دیگر بخش‌های رقابتی هم حرف‌های مهمی برای گفتن دارند. در گزارش پیش رو، فارغ از ارزشگذاری و امتیازدهی به مرور کلی برخی از آثاری که مستقیم یا غیرمستقیم به حوزه مقاومت مربوط هستند پرداخته‌ام تا به نوعی یک فهرست ویژه پیش روی ذائقه سخت پسند مخاطبان خاص این دسته از مستندها بگذاریم.

«**سه نهارم**» **بهروز نورانی پور** - سنگال زمین

پردردی است و آن درد هنوز هم ادامه دارد. پیش از این دانش بود و درد اختیاری و پردگی و اکنون درد تاوان گناهی که هیچ استیاری در انجام آن نبوده است. همه تلاش زنان برای اثبات بی گناهی شان و نگه داشتن فرزندانی که قادر به نفی مادرانگی خود

نسبت به آنها نیستند را به جایی نمی برد واز همین رو از حداقلی ترین حقوق شهروندی در سرزمین مادری شان محروم می شوند. نورانی پور پیش از این مستند دیگری هم درباره رنج زنان در بحران داعش تولید کرد که مورد توجه جشنواره‌های مستند قرار گرفته است اما این بار و در مستند «سه نهارم» از دیدگاهی دیگری به این مساله پرداخته است.

«**ردی از یک مرد**» **ساسان فلاح فر** - اهالی

باصافی روستای فئات ملک، هنوز باران نیست که آن مرد رفته است! آنها که قاسم برایشان هنوز همان قاسمی بود که همیای شان به آبیاری زمین می آمد و بیل دست می گرفت، تابیش از اینکه زبیر رفتنش را بشنوند، زیاد متوجه بزرگی و عظمتش نبودند و حالا هم برایشان آه و حسرت مانده و دری که از او همه‌جای روستا هست. کدخدا و کوثر و سلیمان و دیگران، هر کدام آن تصویری را که از همشهری‌های خود در ذهن دارند می گویند و ما که تصویر زندگی معمول آنها را ضمن شنیدن خاطرات می بینیم متوجه می شویم که اوبی که مقتدرترین و تأثیرگذارترین شخصیت امنیتی و

به پیشواز جوایز «اسکار ۲۰۲۳»

خیز مجدد آثار مستقل به سوی مهمترین مجسمه طلایی

وصال روحانی یکی از جذابیت‌های مراسم اسکار اسمال مثل تمامی ادوار قبلی این جوایز، اسکاری است که به بهترین فیلم سال تعلق می گیرد و به همین سبب توجه به فیلم‌هایی که برای این مهم مدنظر قرار دارند و آثاری که از شانس بیشتری در این زمینه بهره می گیرند، فزونی یافته و هر یک از جنبه‌ها و زوایای این فیلم‌ها تحت بررسی قرار دارد. با جایزه‌های اسکار ۲۴ شاخه مختلف و در

انواع آزمایشانه‌ها جمله کارگردانی، سناریو نویسی و بازیگری اهدامی شود اما بدیهی است که مهمترین مورد توجه‌ترین مجسمه طلایی همان اسکاری باشد که به بهترین فیلم سال تعلق می گیرد زیرا عصاره کل سینما در همین جایزه مستتر است و هر تهیه‌کننده و حامی مالی و استودیویی که سازنده بهترین فیلم سال است، با دریافت این جایزه به جایگاه و درجه‌ای می‌رسد که بالاترین منگاره در هنر سینما است و به یکی از اعتبارهای ماندگار آن استودیو تبدیل می‌شود.

■ **نقطه پایانی همه راها**

ساخت بهترین فیلم در جوایز اسکار تا همین ۱۵ سال پیش مثل سایر قسمت‌های این جایزه براعتبار در فهرست کاندیداهای نهایی خود بیشتر از پنج فیلم را که از غربال کارشناس عبور کرده باشند، جای نمی داد اما از اواخر دهه ۲۰۰۰ در پی اعتراضات بحثی که از جانب خالقان بسیاری از فیلم‌های نامزد شده به روند حذف‌شان صورت پذیرفت، گسترش یافت و آکادمی علوم سینمایی و هنرهای تصویری که مجری مراسم اسکار است، از آن تاریخ به بعد هر ساله ۱۰ تا ۱۵ فیلم را در لیست کاندیداهای قرار می دهد.

«خانه جلال» با اجرای بهروز افخمی

«خانه جلال» عنوان برنامه‌ای با اجرای بهروز افخمی و یوسفعلی میرشکاک است که در قالب یک مجله فرهنگی قرار است به‌زودی از شبکه نسیم روی آنتن برود. لوکیشن این برنامه در خانه موزه سلیمان و جلال بوده و برنامه در آنجا تولید شده است.محمد پورصباغیان - تهیه‌کننده و کارگردان- با اعلام این خبر گفت: برنامه «خانه جلال» قرار است یک مجله فرهنگی به میزبانی آقایان افخمی و میرشکاک باشد. در هر قسمت میهمانانی از جمله شعرا، طنزپردازان، مجسمه‌ساز، نقاش و… حضور خواهند داشت و درباره هنرهای مختلف به گفت‌وگو می‌پردازند و در دین حال از دغدغه‌ها و فلسفه هنر می‌گویند.این تهیه‌کننده افزود: بخشی از برنامه مهمان محور است و بخش دیگر کارشناسی است و به موضوعاتی از جمله

بار اما از حد شقاوت وحشیگری غارتگران شهر در عجب است. از جنایت سایه‌بوشانی که هم مردم را سر برینند و هم مجسمه تندیس‌ها را و حتی به ستون‌های سنگی شهر که از گذت سال‌ها در امان مانده بود، رحم نکردند. ملکه شهر تدمر در سوریه، بزرگترین جنایت داعش را نه انفجار و انتحار، که سر بریدن تاریخ می‌داند.

«**پاییز پنجاه سالگی**» **محسن اسلام زاده** - روزی از ترس جان و آبرو، نواری را پیر کردند و فرستادند پیش قاسم سلیمانی و از جور نامردمانی که دست از عرض و مال و اولادشان بر نمی داشتند شکایت کردند. حاج قاسم هم، هر که را از هم‌زمان دوران جنگ باقی بود سیخ کرد تا غائله اشرا جنوب و جنوب شرق کشور را بخواهاند. یکی از همین هم‌رزما، محمد جمالی بود، همان سرباز ساده کرمانی عملیات کربلای پنج که حالا دارد برای ما با لجه‌ای شیرین داستان خودش را تعریف می کند. داستانی که زیاد از ما دور نیست اما چنان عجیب و غریب است که به سادگی نمی توان هضمش کرد. «**جای زخم جنگ**» **عرفان حسن زاده** - صدای خسته و زخمی مادرانه‌ای، راوی داستان‌های شهر جنگی است: زنی از زرفای تاریخ که روزی ملکه شهر بوده و حتی پس از مرگش به شهر بازگشته و همچنان نظاره‌گر مهاجمان و مدافعان شهر است. داستان مستند «جای زخم جنگ» را زنوبیا، ملکه پالمیرا برایمان روایت می کند، اوبی که در این هزاره‌ها، بارها و بارها در خون و خرابی را بر شهر دیده، این

■ سه‌شنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۸۰۷۷

پیش‌تاز در جنگ روایت‌ها

در طلاییه جشنواره سینما حقیقت

فرهنگی/ دومین روز جشنواره سینما حقیقت با پیام رئیس سازمان سینمایی آغاز شد. محمد خزاعی سینمای مستند را پیش‌تاز در جنگ روایت‌ها دانست: «سینمای ایران در گونه بی بدیل مستند با وصف آنچه گفته شد باید بیش از هر زمان دیگری در جهاد تبیین و ثبت حقیقت و نمایش آن به جامعه و نسل جوان

نقش آفرینی کند و درمندانه و خیرخواهانه زمینه اصلاح و پیشرفت امور را فراهم سازد. سینمای مستند می‌تواند در جنگ روایت‌ها، پیشگام بوده و ترسیم‌کننده «روایت اول» بسیاری از وقایع باشد تا ابتکار عمل از دست بدخواهان و مغرضان برای روایت‌های تحریف شده و جعلی خارج شود.»

■ **یک نشان فیروزه برای نادر طالب زاده**

دوشنبه ۲۱ آذرماه و در دومین روز از برگزاری شانزدهمین جشنواره «سینماحقیقت» ۳۶ مستند نمایش داده شد و علاوه بر نمایش این آثار، نکوداشت نادر طالب‌زاده مجری، تهیه‌کننده و مستندساز برگزار شد. در این مراسم با حضور محمد حمیدی مقدم دبیر جشنواره بین‌المللی «سینماحقیقت»، خانواده و جمعی از نزدیکان و دوستان این هنرمند فقید نشان فیروزه جشنواره به خانواده این مستندساز اهدا شد.

■ **سر «میزحقیقت»**

روایت‌ها؛ دور و نزدیک، مستندسازان و جهان امروز و مستندسازی و استراتژی‌های رسانه‌ای سه نشست تخصصی با عنوان «میز حقیقت» هستند که در حاشیه برگزاری شانزدهمین جشنواره بین‌المللی «سینماحقیقت» در پردیس ملت برگزار می‌شود.

■ **روز پربرکت و آمد مدیران سینمایی**

اولین روز جشنواره سینما حقیقت روز پر رفت و آمد مدیران سینمایی بود. مهدی آذرین‌دار مدیرعامل انجمن سینمای جوانان ایران و مجتبی امینی دبیر چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر از خانه جشنواره در پردیس سینمایی ملت بازدید کردند و از اهمیت سینمای مستند و جشنواره سینما حقیقت گفتند. علاوه بر مدیران سینمایی، آرمان قلی‌پور دشکی، فرشاد اقبشون‌پور، عبدالرحمنصعت‌اللهی، سعید تک‌روستا، محسن اسلام‌زاده، ساسان فلاح‌فر، مهدی افشارنیک و… از جمله مستندسازانی بودند که برای تماشای آثار به سینما ملت آمدند. توع گونه‌ها و سوزها شاخه خاص تابلو به نمایش درآمد در اولین روز جشنواره بود.

■ **از نگاه مستندسازان**

رویداد «فیلم، خبر» در اولین روز جشنواره با نمایش و بررسی ۹ مستند در پردیس ملت برگزار شد. مهدی افشار نیک کارگردان مستند «شهر گمشده» درباره این مستند و ابدان امروز گفت: «این مستند حال و هوای شهر را به ترسیم می‌کشد و نشان می دهد که مردم آبادان تا چه میزان از سیر تاریخی این شهر پرشکوه آشنا هستند. این شهر در دوران دفاع مقدس یکی از مقاوم‌ترین خطه‌ها بود و به لحاظ صنعتی نیز حرف‌های زیادی برای گفتن داشت. در واقع، شهر آبادان دروازه ورود مدیترانه به ایران است.» جمشید بیات ترک از پرداختن به زندگی حاج‌محمد حسن اصفهانی در مستند «امین‌الضرب» گفت: «با این مستند می‌توان بخشی از تاریخ دوران قاجار را که اتفاقاً به روزگار امروز ما نیز بی شباهت نیست، بررسی کرد. اعتقاد دارم که گذشته نمی‌گذارد تا ما درس عبرت لازم را از آن بگیریم.» امیر آقا عبداللهی هدف از ساخت «کشیم عاشق» را حفظ محیط زیست عنوان کرد و مسعود میر در بررسی مستند «علی موسیو» گفت که انگار تاریخ به این شخصیت و حتی ماجرای مرگ او جفا کرده است. علی قاسمی هم از مواجهه عجیب با مرگ شخصیت‌های مستندش در «قانماز» گفت: «برای مواجهه خودم با مرگ در دوره‌ای از کارم به بهشت زهرا رفتم و کار ثبت فوت را انجام می‌دادم و در آن زمان با موضوعات عجیبی روبه‌رو شدم که در نهایت من را به سمتی سوق داد تا با مقوله مرگ به صلح برسم. موضوع مرگ در مستند من پیش‌بینی نشده اتفاق افتاد، ولی در نهایت لایه‌ای به متن مستند اضافه کرد.»

قهرمان ملی ایران، سوزه پویش «کتاب قهرمان»

نهمین دوره از پویش کتابخوانی «کتاب قهرمان» با محوریت کتاب «حاج قاسمی که من می‌شناسم» آغاز شد. این دوره از پویش که با همکاری مرکز رسانه‌ای شیرازه و انتشارات خط خظ مقدم برگزار می‌شود، این بار به سراغ کتابی از روایات رفاقت‌های حاج قاسم سلیمانی با نماینده ولی فقیه در نیروی قدس سپاه رفته است. «حاج قاسمی که من می‌شناسم» خاطرات حجت‌الاسلام علی شیرازی از رفاقت ۴۰ ساله‌اش با شهید قاسم سلیمانی است که سعید علم‌امین آن را تدوین کرده و نگاشته است. این کتاب حاصل ۱۹ ساعت گفت‌وگو با حجت‌الاسلام شیرازی است. برخی دستنوشته‌ها و یادداشت‌های ایشان هم ضمن نگارش و تدوین آمده است. نهمین دوره از پویش «کتاب قهرمان» که از ۲۲ آذرماه آغاز به کار خواهد کرد، همراه با ۴۰۰ میلیون ریال جوایز نقدی به برگزیدگان خواهد بود.

پیام تسلیت برای درگذشت پیشکسوت فروتن موسیقی که خاطره می‌آفرید

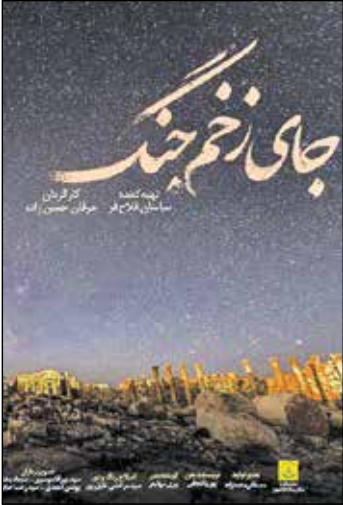

محمد الله‌یاری مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، درگذشت داوود جعفری امید موسیقیدان و نوازنده پیشکسوت ویولنسل را تسلیت گفت. در بخشی از متن پیام محمد الله‌یاری آمده: «با اندوه فراوان،

خبر رسید که استاد داوود جعفری امید نوازنده پیشکسوت ویولنسل از جمع اهالی هنر شریف موسیقی رخت سفر بریست. پیشکسوتی فروتن که با ذوقی لطیف بین لحن‌ها و ریغمه‌ها، پیوندهایی دانشین و خاطره‌انگیز می‌آفرید. زنده‌یاد جعفری امید نمونه کاملی از اخلاق بود و همین عامل باعث شده تا هنرش نزد مردم ماندگار باشد.» داوود جعفری امید موسیقیدان و نوازنده پیشکسوت ویولنسل روز یکشنبه بیستم آذرماه در سن ۹۳ سالگی دارفانی را وداع گفت.

رونمایی از کتاب «اشعار نقطه غم»

مراسم رونمایی از کتاب «اشعار نقطه غم» اثر منوچهر اسماعیلی در قالب ویژه برنامه «هنرآفرینان» روز پنجشنبه ۲۴ آذر ساعت ۱۱ در فرهنگسرای اندیشه برگزار می‌شود. در این مراسم از منوچهر اسماعیلی تجلیل می‌شود. اسماعیلی از شارژران و هنرمندان کشور است که علاوه بر تخصص در حوزه شعر در عرصه هنرهای تجسمی نیز آثار زیادی خلق کرده است. او هنرمند نقاش و تصویرسازی نگارگری با سابقه بیش از ۲۰ سال فعالیت و تدریس در فرهنگسراهای مختلف است. همچنین نمایشگاه‌های زیادی برگزار کرده و مجموعه تصویرسازی‌های متعددی از شهید سلیمانی، شهید فخری زاده و مادر زاپنی شهید محمد پایانی و… داشته است./ **مه‌ر**

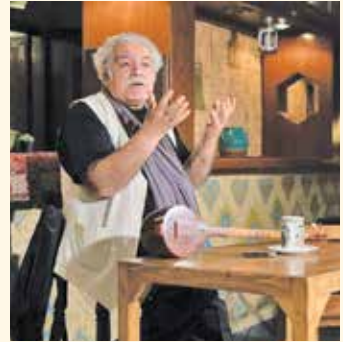
دارد، جنگ تمام شده اما انفجار و جرات و رنج برای مردم مرزنشین باقی است. هر از گاهی در دور دست، یا نزدیک، زیرپای چوپانی، یا پیش چشم کودکی یک تکه آهن خشک زنگ‌زده منفجر می‌شود و زندگی او و خانواده‌اش برای همیشه تغییر می‌کند، هر چند زندگی همواره ادامه دارد اما این ناگزیر آزارگر، تا کجا از جان و توان مردمی که همیشه پاسدار حدود این سرزمین کهن بوده‌اند می‌گاهد و چاره چیست؟ هر چند کار سخت است ولی انگار ضرورت یک راهکار جدی و قطعی که پایان بخش داستان جاماندن دست‌ها و پاها باشد در کار نیست.و در پایان، نیک می‌دانیم که آثار دیگری هم در حوزه مستندهای با موضوع مقاومت و ذیل عنوان شهید آوینی بوده‌اند که نامشان در این مقال اندک نیامده است و هم مستندهایی بوده‌اند که نتوانسته‌اند از ملاک‌ها و سلاطین هیأت انتخاب بگذرند و راهی برای دیده شدن بیابند و صد البته این هر دو هیچ از ارزش زحماتی که نیم تولید برای به ثمر نشاندن مستندهایشان نگشته‌اند نخواهد گشت. مستند خوب، هر طور که باشد راه خود را به چشم مخاطب علاقه‌مند باز خواهد یافت و این نگاه بیننده است که جایزه دیده شدن را به اثر اهدا می‌کند.

استودیوهای کوچک هم غافل نمانده که «بازگشت از گور» در سال ۲۰۱۵، «سه پلیبورد، بیرون اینگ میسوری» در سال ۲۰۱۷ و همچنین «کتاب سبزه» در سال ۲۰۱۶ نمونه‌های روش آن بوده‌اند و اسکارهای متعددی چه در شاخه‌های سناریونویسی و کارگردانی و چه در حوزه‌های بازیگری و این فیلم‌ها تعلق گرفته و اینها رویکردها و اتفاقی است که در قرن گذشته و در ۷۵ سال نخست اهدای اسکارها هرگز شاهد آن نبودیم. برنده‌های همیشه اسکار برترین فیلم سال و سایر اسکارهای اصلی آن ایام آثار سینمای آمریکا و هنرپیشه‌های این کشور بودند و اگر هم سهمی به سایرین می‌رسید، دریافت‌کنندگان آن هنرمندان کشورهای اروپایی و بزرگی مثل انگلیس، آلمان ، فرانسه و ایتالیا بودند و نه کشورهای آسیایی و نه فیلم‌های کوچک و مستقلی که هرگز دیده نمی‌شدند و زیر سایه کارهای اینک (حامسی) و بزرگ و پرهزینه‌هایلیوود می‌گم و به فراموشی سپرده می‌شدند.

■ **هم اسپیلبرگ هست هم ترم کارو اما…**

اسمال هم تشخیص برنده اسکار برترین فیلم به سبب تفاوت اندک فیلم‌های برتر، کار بسیار سختی نشان می دهد و طبعاً بهتر است تا زمان اعلام رسمی نام کاندیداهای این رده و نامزدهای ۲۳ شاخه دیگر اسکار که روز ۲ بهمن ماه صورت می‌پذیرد، صبر پیشه کرد ولی شرایط به گونه‌ای است که می‌توان کم و بیش مدعیان درجه اول و دوم را برای راهیابی به فهرست نامزدها شناسایی و نام آنها را عنوان کرد.د فهرست شانس داران اصلی از

رسول نجفیان و ساخت مجموعه‌ای آموزشی برای ادبیات ایران

می‌کند و لحظاتی هم به صورت نمایشی خواهد بود.طبق بیگیری‌هایی که شده این مجموعه برای آموزش محتوای ادبیات ایرانی از شاهنامه فردوسی، مثنوی معنوی، گلستان و بوستان سعدی و نظامی انتخاب شده است. بخشی از این مجموعه به‌صورت تقالی با صدای خود «نجفیان» و فرازهای شعر را گروه و همخوانی

علی رکاب آن را اجرا می‌کند. برنامه «خانه جلال» در ۱۰۰ قسمت ۵۴ دقیقه‌ای به تهیه‌کنندگی محمد پورصباغیان و حجت حسن زاده و کارگردانی محمد پورصباغیان تولید شده و اولین قسمت آن هم‌زمان با شب یلدا از شبکه نسیم روی آنتن خواهد رفت.